

בס"ד: ט"פ בא, התשל"ג
— מאמר א' —

(תנחה בלתי מוגה)

באותו לנגי אחותי בלתי מביא כ"ק מו"ז אדמו"ר בעל ההילולא [במהאמר שניתן על יד ליום הסתלקותו שלפ בא י"ד שבט, תשי"ז] את מאמר המדו"ש לנגי לנגי למקום שהי' עיקרי בתורתו, ויעקר שכונה בתחומים היתה, אלא שעיי ענינים בלתי רצויים במשור ז' דורות, קילקו את השכינה מלמעלה, ונתחלת ההמשכה היתה מאברהם, אהרן, אברהם, והמשיכו את השכינה מלמעלה, ונתחלת ההמשכה היתה מאברהם, אהרן, אברהם, שהורידה מרקיע הז' לר' וכי ועד שבא משה שהיה עיי משדאדוקא, בי ענין המשכו והורידה למטה בארץ זוהו מה שעשיית המשכו היתה עיי משדאדוקא, בי ענין המשכו הוא כמ"ש, ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, שעיי משדאדוקא, בי ענין המשכו בבני ובעולם, כי מרשאת השכינה שהייתה בביהמ"ק נמשך הגילוי עיי החלונות שקופים אטומים בכל העולם, וכל זה נעשה עיי עבודת ישראל וכמו שדייקו רז"ל בתוכו לא נאמר אלא בתוכם בתוך הארץ, שעיי עבודת ישראל (אשר עמך כלם צדיקים), נעשה, ושכנתי בהמשכו ועיי בכל העולם, וזהו צדיקים ירשו ארץ ומשכו לעד, עיי, צדיקים יירשו ארץ, שהוא ארץ החיים (ג"ע), לפי שהם משכינים וממשיכים בחי שוכן עד, בחי הסוכה, שיהי' בגילוי למטה עיי העבודה דתומ"צ. וכמ"ש: אנכי עשיתי ארץ ואדם עלי בראתי, דוה מה שאנכי עשיתי ארץ הוא בשביל האדם ובראית האדם היא בשביל בראתי בנימיט' רייני, והיינו שעיי קיום התרי"ג מצוות נשלמה כוונה הבראה דתאוה הקפ"ה לויית לו יתי דירה בתחומים, וזהו מה שאחת העבודות שהי' במקדש ה"ש עבודת הקרבנות דעבודת הקרבנות היא עבודה רוחנית שנמשך האדם, וכמו שמד"ק כ"ק אדמו"ר הזק"ן במ"ש: אדם כי יקריב ממנו גר

- 1) מאמר זה מוסד בעיקרו על פרק השש מהמשך מאתי לנגי השנית (סוה"מ השנית ע' 119 ואילך).
  - 2) שו"ת א'.
  - 3) שו"ת עור"פ.
  - 4) יתקאל לג. ב.
  - 5) ויקרי פביט, יא.
  - 6) תרומה בת, ת.
  - 7) מלכים א ג ד. וראה מנחות פ"ג ב ופרש"ש שם.
  - 8) ר"ת שער האהבה פ"ב, שלי"ה שער האהבה ארת ל, ועד.
  - 9) ישעי"ו בא.
  - 10) שם בת, יב.
  - 11) וראה רמ"ז לוח"א לוח"א רת, ג.
  - 12) תחומות נשא טו, וראה חו"מ פ"א, ועד.
  - 13) ד"ה באתי לנגי רפ"ב, וראה חו"מ פ"א, ועד.
  - 14) לקיאת וקריאת ד"ה אדם כי יקריב.

וכן כאן שבכל דבר שעוסק ניכר שההנהגה היא באופן של שטות דקדושה שלמעלה ומטה, וזהו מה שמבאר שם גם מה דאיתא בגמרא דכי נח נפשי אפסיק עמודא דנורא ביני

לכולא עלמא, היינו שענין זה פעל גם בעולם שמתחת דימנו, עד שגם בעולם הי' ניכר ההפסד בינו לשאר העולם, כי תכלית השלימות בכבודה זו שבשטות דקדושה שלמעלה מטו"ז הוא שותמש גם בעוה"ז התחתון בגלוי.

וזהו כללות תוכן ענין פרק ה' דהמשך ההילולא, דנוסף על המבואר לפני אודות ענין שטות דקדושה שעל ידו מבטלים ומבררים ענין השטות דלעו"ז שלמטה מטו"ז, הנה מבא מנהגל דתורה שישנו ענין של שטות דקדושה, ומבא בה פריטי הענינים שבה כנ"ל, שעיי מבואר ומנוצחים את פריטי הענינים שבשטות דלעו"ז, וכמבואר גם בספר המצות להציע במצות וידוי ותשובה, שעיל אמירת אשמו בגדונו בכל אותיות הא"ב כדי לבטל תיקת החיצונים וגם כדי להמשך האור מחדש, ועד שעיי עבודה זו ממשיכים עמדי האור המפסיק בינו לכל העולם, היינו למעלה מכל סדר ההשתלשלות, וזה נעשה הנהגה קרובה לגמול המשיח, כמבואר בסיום ההמשך, שבשעת המלומה המלך מנצח עד שרואים בגלוי בעיני בשר את האוצר שלמעלה, דאז"ס למעלה עד אי קין ולמטה עד אי תכלית, וכל זה נמשך למטה מעשרה טפחים, עד שיהי' עוד פעם עיקר שכונה בתחומים, עיי מעשינו ועבודתנו במשך זמן הגלות, וביתר שאת וביתר עוז וכפליים לתושי"ה, כפי שנפעל עיי עבודת התשובה, דמשיח אתא לאתבא צדיקא בתירובתו, וישראל עושין תשובה ומיד הז' נגאלתי, בקירוב ממני.

- 90) סוה פרק א (לת, ב).
- 91) פ"א, פ"ג, פ"ט.
- 92) וראה חו"מ רפ"ג.
- 93) לשון תחובת ארוב יא, י.
- 94) וראה שמר"ד פביט, א.
- 95) לקיאת וקריאת ד"ה אדם כי יקריב, וראה חו"מ פ"א, ועד.
- 96) רמב"ם הל' תשובה פ"א ד"ה.

כלבד] מורה על הביטול והוה נקודת הביאור בהחילוק שבין אות ד' לר"י (אף ששתייה מורות על הענין) שאת ר"ש, מכין שאין בה י"ד המורה על ביטול, ה"ע הישת, ולכן היא מאתו דאחזיקא על סטרא בישא (ענין הענין דסטרא הוא מה שאין להם שייכות לאילנות) משא"כ את ד' מכין שיש בה י"ד המורה על ביטול, ענין הענין שלה ה"ע הביטול.

ו) והג"ת ענין הביטול (המבואר בהמאמר פ"ח) בא בהמשך להענין דבאתי לגני לנגוין (הנזכר דכלהו המאמר) והיינו שהמשכת השכינה למטה, שיהי' דירה לז' ית' ותחתונים, הוא ע"י העבודה דביטול דקרא ומכין שעשיית הדירה היא ע"י (התורה) דהוה מה שכל הכריאה הוא בשביל התורה וכמו ש"ל²² בשביל התורה שנקי ראשית, הרי מבין כחהקדמה למ"ת ה"ע הביטול. וכמו שבאר כ"ק אדמו"ר הזקני²⁴ ער"פ²⁵ באד"ש הישלישי ג' ביום הוא בא מדבר קנין, ודרשו ר"מ"ל²³ שקאי על ר"ת, שאינו מוכר, אלא תשיבות של באתם למדבר סני (ההקדמה למ"ת) לר"ת, וגם למד נקי ר"ח ככתוב זה לית לה מגרמה פלוג, ומבאר (כ"ק אדמו"ר הזקני) ע"פ מאדמו"ר ישראל מונין לנגוה שהלכנה המולד (ענין ר"ח) היא נקודה בלבד (שנקודה ה"ע הביטול) ויתירה מזו, אשר רגע לפני המולד היא בהעלם והסתר לגמרי שאינה בבחי' מציאות כלל (גם לא מציאות דנקודה) ער"י גם ההקדמה למ"ת ה"ע הביטול וה"ע הא"ש משה ענין מאד מכל האדם אשר על פני שמשו ה"י בתכלית הביטול, וכ"ש²⁷ וה"ע הביטול דאת דל"ת מלשון דלות ועניות, ומצד האדמה, ענין הוא ענין דהוה צ"ח על ידו (הוה צ"ח) שכל הנביאים נתבאר בכה ומשה נתבאר הביטול שלו ונתנה התורה על ידו (הוה צ"ח) הביטול, ולכן נתבאר משה בזה, והוה בזה, זה הוא כתי, חכמה, והמשכת החכמה היא ע"י הביטול, ולכן נתבאר משה בזה, חכמה ע"כ מה שר"ח נקרא ככתוב זה בלשון ביום הוה, יום הוא אור וגלוי, זהו הוא כתי חכמה כנ"ל, ויום הוה הוא הגלוי דבחי' חכמה וע"י ענין ר"ח שמורה על הביטול כנ"ל, נעשה ביום הוה, הגלוי דבחי' חכמה.

והנה ענין הביטול (שהוא ההכנה למ"ת, כנ"ל בצ"ל ג' הקוין דתורה עבודה וגמ"ח) דהנה תורה היא המשכה מלמעלה, וההמשכה מלמעלה היא דוקא למי' שבטל, וכ"ש²⁸ מר"ם וקדוש אשכנז ואת דכ"א ושפל רוח, שלכן לימד התורה צ"ל לא

- (22) רש"י ר"פ בראשית.
- (23) תתי ר"פ יתרו.
- (24) יתרו ט"ו, א.
- (25) מבליאת יתרו ער"פ שבת פ"ג.
- (26) סוכה כ"ג, א.
- (27) בתעלותו י"ב, ג.
- (28) ר"ח שע"ר הענין רפ"א.
- (29) ספ"ר ר"פ מטות.
- (30) ישע"י ג' טו.

שדוקא בן צ"ל מכם ממש מנפש הבהמית שבאדם, ואומר על זה מן הבקר ומו הצאן, הו' הפרסי מדריגות שישנם בנהמ"ב (וכמבואר בפ"כ¹⁵ בענין שור כשב וע"ו) ועבודה זו הייתה במקדש כי כל העליות הו' ע"י המקדש. דכמו שכל הנהמיות הו' ע"י המקדש, וכנ"ל שהמשכת השכינה בעולם הייתה ע"י החלונות שקופים אטומים במקדש, כן גם העליות מלמעלה הו' ע"י המקדש, שלכן כשהתפלל יכוון בנגד בית המקדש, וע"פ¹⁶ מבאר שם מה שהמשכן ה"י מעצ' שטים, כי עיקר עבודת האדם הוא הענין דאחכפא ואחכפא חשוכא לרהורא, ולכן ה"י המשכן מעצ' שטים, לשון שטות, הפיכת השטות דלעו"ן שלמטה מט"ד, שאין אדם עובר עברה אא"כ נכנס בו רוח שטותי, לשטות דקדושה שלמעלה מט"י.

ב) וממשיך כ"ק מר"ח אדמו"ר בהמאמר בפ"ג, שבוה יובן גם מן, שעצ' שטים שכתו מהם את המשכן נקראים בשם קרשים, וכ"ש¹⁷ ועשיית את הקרשים למשכן ענין עומדים וקושים קרשים (שהוה אמור אשר יקראו לו בלח"ק) מורה על תוכן ענינם ונבוא מה שמקשר ושק דעולם מתבוד ונהפך לקשר המשכן, קשר דקדושה (וכמבואר לקמן במאמר ההדללה פ"ח) והוה עצ' המבואר לעיל בענין עצי שטים, שוה מה שהמולך משפחת דלעו"ן (שקו דעולם) לשטות דקדושה (קריש המשכן) והנה ענין זה שבק"ש (שקודם שנהפך לקדושה מורה על שקו) מרומה הוא לא רכ"ב¹⁸ והייתה אלא גם בהתחלות שבה, ומבאר בהמאמר בפ"ג בהקדם כ"ש ביהקדמת הוה דאת ק"ו ר"י אוהו דאתחזיקא על סטרא בישא, וכ"ק לאתקיימא נטלי את ש' כגווייהו הוה דאת את ש' את קדושה איהו, והשיבות דאת ק"ו ר"י לסטרא בישא, מבאר בהמאמר שם, שק"ו ר"י לנגד ד' הוה, דד"ו ר"י דומים ל"י בדמותו וכן בפירושו, ד"י הוא מלשון דלות ועניות וכן ר"יש הוא מלשון עניות ורישות, אלא שמימי הם מובדלים ומרוחקים זמ"י בתכלית, מן הקצה אל הקצה, ד"י היא את דקדושה ור"יש היא את דלעו"ן, שלכן כאשר מחליף אחיות אלו נ"י מ"י מחריב עולמות ה"י ומביא על זה ב' דוגמאות, דוגמאת אחת מר"י דאת דקדושה טוב שאם מחליפה ח"י באת ר"י מחריב עולמות¹⁹, דוגמאת שני מר"י דלא תשתחויה לאל אלה אחר²⁰, והנה דסור מר"י שאם מחליף ח"י את הרי"ש כ"י ר"י מחריב עולמות.

והנה הדפ"ש שבין אות ד' לאות ר' בהמאמר מבאר בהמאמר שם, שאות ד' יש לה ר"י מאתו, דאת ר"י [להיות את הכי קטנה מכל האותיות, ועד שהיא נקודה

- (15) דאת עומדים תחלה פ"ח.
- (16) ש"י אדמו"ר הזקן רספ"י.
- (17) סוכה ג', א.
- (18) תרומה כ"ג, ט.
- (19) ראה שפתיח"א ספ"א.
- (20) ראה ויק"ר פ"ט, ב.
- (21) תשא ל"ד, ד.

זוקא, כי מהתנהגות דכינה (אמי) נעשה ההתפעלות בבחי' התלהבות וריש, ועין הביטול דכלי ריקון בא מנחי' החכמה (אבי) זוקא שההתפעלות דחכמה תריע השפלות להגיה את עצמו לנטל את עצמו מפל וכל והנה מוכן, שגם ההתפעלות בבחי' התלהבות וריש שאה מהתנהגות דכינה, מכין שגם בח אמי היא בחי' דקדושה, היא בבחי' ביטול, שהרי כל ענין הקדושה שריה' בבחי' ביטול בתכליתו, וההפרש שבין בח אמי לבח אבי הוא רקמה שההתפעלות הנוטלת מהכינה אינה בבחי' ביטול במלכות, כי מכין שכינה היא הננה והשגה, בחי' מציינת, לכן גם ההתפעלות הנוטלת ממנה הוא בבחי' ריש, משאיכ' בבחי' החכמה, הוא בא ליידי ביטול בתכלית, והינה שהביטול הוא עיי' ההתנהגות בדכינה (שהוא בחי' ריש והתפעלות) הוא בבחי' חיצוניות בלבד, משאיכ' הביטול בהמאמר הענין דגלות לה מנחמה כלום, בחי' תכלית הביטול, כי מכין שבביטול ישנם כמה דרגות כ"ל, לכן מדייק שהביטול (זאת ד') המבואר כאן הוא ביטול בתכלית (שהוא ביטול בעלה יותר גם מהביטול דחכמה, למשיית לקמן) שעי' ביטול כוח זוקא, הוא נעשה כלי לקבל גם שפע שבאין ערוך אליו כלל, וכמו שבבאר בהמשל דרב והלמי, שעי' שהתלמוד הוא בבחי' ביטול במציאות לגמרי, בתכלית הביטול והשפלות, אז זוקא הוא כלי לקבל אמירות השפעת הרב.

71 (19)

ה) והענין הוא, כמו שמוכחא כיצ' אדמו"ר הצי"ב באורח אה"ק, שבביטול התלמד לקבל שפע הרב, הוא בדוגמת ביטול הרב בכדי להשפיע להלומד, דכשר הרב משפיע שכל לתלמיד שבביטול הנהג' הגם שגם אז צריך לעצמו קצת את שלו' מ"מ אנו צריך להגיד את עצמו, משאיכ' כשורצה להשפיע שכל לתלמיד שאינו בעד כלל או הוא צריך להגיה עצמותו על הצד ולעצמו כל עצמותו כו'. ועיי' הוא בנוגע לביטול ההלמדי, שנכדי לקבל השפעה (שבביטול) שאינה צריך או צאל בביטול, מ"מ אנו צריך להיות בתכלית הביטול, משאיכ' בכדי לקבל השפעה שאינה בעד כלל) הנהג' כמו שזכר המשפיע צריך להגיה את עצמותו כ"ל, עיי' הוא גם בהתלמד המקבל (כלים הפנים לפניו) שצריך להיות בבחי' ביטול בתכלית, ועיי' מבאר (שם) מה שאמרו ר"ל ו"ר ז"א צם מאה תעניתא דלשתכת מיני' תלמודך בבלי כדי שיוכל לקבל תלמודך ירושלמי, שהמכוון, שבשילאי הי' כלי ריקון, כדי מהשגת הרגשותיו, לא הי' יכול לקבל השפע העליון דא"מ, וי"ל הכונה כוונ', כי בפשטות, אינו מוכן, מה שהצורך רי"ל לצום מאה תעניתא כו', דלכאורה, הרי גם קודם לזה הי' אצלו הביטול כדבעי ונמזה נפצע שלמד והשיג תלמוד בבלי הרי מוכח שרי' בביטול, שהרי השגת התורה היא עיי' הביטול זוקא ועד אשר כל תלמיד שאין שפתותיו נוטפות מר כו', ואיכ' למה והצורך לצום מאה תעניתא כו', וכל זה מבאר כיצ' אדמו"ר הצי"ב, שהמכוון בזה הוא שרי' עיי' כלי ריקון גם מהשגת ה"אישונים. דמכין שבכדי לקבל אור נעלה יותר צריך להיות בביטול גדול יותר, לכן,

- 41) המשע' באר' לגני שם פ"ו.
- 42) מסעי ע' אורח ואיל'.
43) י"מ פ"א, א.

בבחי' יש מי ש'לומד, רק כ"משי'ו' חסדן לישנו אמרת, כעונה אחר הקורא, ועד"ל הוא גם בקי בעצמות דענין הצדקה הזאת להזהיר רוח שפלים, וכמו שהוא בנוגע לצדקה כפרט עד"ל הוא גם בכללות המצוות שנוקאים כשם צדקה, שקיים המצוות ע"ל בביטול זוקא, שהוא קיים מצות היות' [וכדוגמת הביטול כלומד התורה, שהוא מרגיש שהתורה היא אמרת, ו'ענין הוא גם בקו התפורה שעיניה הוא"ב בחי' ביטול (כלמטה למעלה) דוהר מה שביטול התפלה ע"ל בביטול זוקא וכ"מ תפלה ליד הטהו כו' וענין כי ענין ואינו א"י, וכמ"ל, אי צומדים להתפלל אלא מתוך כוונד ראש ופירשי הנבעה ושפלות, והו" ג"כ מה שמבאר כיצ' מניח אדמו"ר בהמאמר (פי"ו) ענין הביטול בכל ג' הקוין, דכענין לומד התורה מביא מה שאמרו ר"ל ו"ל לא מצט' בנסיו' הרוח כו', כי לומד התורה ע"ל בתכלית הביטול, וכמו התלמיד המקבל מרבנו, שבעת ההשפעה ע"ל בטל בתכלית (שפתותיו נוטפות מ"מ) וכן בנוגע לתפלה מביא בהמאמר מ"ש תפלה ליד הטהו ה' אנו וענו כי עני ואינו א"י, שהבקשה הטהו ג' ועני הוא לפי דעי ואינו א"י וגם הביטול שע"ל בקו דגמ'י' כללות המצות מרמז שם בהמשל דכח התנועה, שנכדי להגיה משה כבדה צריך לעצום את עצמו, שכנה מרמז ענין הביטול שבבקים המצות. כי המצות מלוכשים כדברים גשימיים, וענין ההתחלכות במשמיות (אצל יהודית) הוא דבר קשה, והו" מה שמרמז בהמשל דכח התנועה, דכמו שנכדי להגיי' משה כבדה צריך לעצום את עצמו, עיי' הוא גם בבקים המצות (שהוא דוגמת משא כבדה) שע"ל בביטול.

72 (23)

ד) והנה כענין הביטול דאינו יידי (שבאחורי תולדות) מבאר בהמאמר, ת"ל, זאת יידי מורה על הביטול ואצירת גרמיה', והיינו מלכות דאצרות דלית לה מגרמה ברמה כלום, ישי' לומר הכוונה בה' שמוסות דלית לה מגרמה כלום, כי הענין דאצרות גרמה, אי שהוא בחי' ביטול, מ"מ נשאר עדיין א"ה מציאות (ורק שהמציאות הוא באופן דאצרות) ולכן מוסות הענין דלית לה מגרמה כלום, שהוא (כלשון המאמר שם) בתכלית הביטול והשפלות, ויזכר ה' ע"פ מ"ש כיצ' אדמו"ר האמצעי בביאורו ענין ו, וגם אמנה אחרות כ' אי היא א"ל לא בת אפוי, שבחי' הביטול דכלי ריקן באה, מנחי' החכמה (אבי)

- 31) תהלים קיט, קעב.
- 32) וראו גם ת"א וישב מ"ב, ב, פקד מ"ב, ג, בשלח מ"ג, לסי' אהא נ"ה, א.
- 33) ובראשית בארית בראשית (ת' טע"ב ואיל').
- 34) תהלים ל', ב.
- 35) י"ה ב"כ ב' ד"א ב' שם ריש', הנכח, רשפלות' (ט"ה מ' תרס"ה פ"ט קצ"ב, תרי"ט ריש ע' צ"ב, תשי"ע 203, וירד' אצל בפ"ש' לפניו א"י תיבת "שפלות", ובאר לחוספת ביאר ענין הנכחה [ואה הארת בח"ה תרי"ט תשי"ט שם]. לכ"ש ע"כ תשי"ט תעידה 18, רש"ק.
- 36) עירובי תה, א.
- 37) וראה שבח ל', ב.
- 38) וז"ל ב', א, ה"ה קצ"א, א.
- 39) פ' וירא י"א, רי"א.
- 40) וירא כ', י"ב.

שההמשכה דייגמה"ר שלמעלה מהשתל היא דוקא למי שמשים עצמו כשריר, בתי
ביטול בתולית.

והנה הגם שנח"ל ס"ד (מביארה"י) שענין הביטול (היינו ביטול עצמי) הוא מבחי
התכמה דוקא, מאי ע"י גילוי הארת התכמה בנינה, נמשך הביטול דתכמה גם
כנינה, אלא שבחי התכמה המתגלית בנינה היא רק בחי חיצונית הנחמיה השייכת אל
הכונה לשאי"כ בחי פנימיות התכמה היא למעלה מבחי מקור בנינה ונמו שמבאר (כ"ק
אדמו"ר (מהר"ש"פ) יע"ב בהמשך תרס"ט) שבאת י"ד (המורה על חכמה) יש ב' ענייני.

הא את הדין עם המלוי שלה י"ד הוא בחי חיצונית התכמה השייכת לבנינה וה"ו הוא
את י"ד עצמה בלא המלוי והוא בחי עצמות התכמה שאינה בבחי מקור לבנינה וי"ל
תביאר בזה ע"פ מ"ש בסודו"ט וברד"ש המלי"ס"ט, שענין המלוי הוא בשביל הולדת
דכשד"ק לומר את י"ד כדבור לולתו איך נותפים בהכרח אותיות י"ד, משאי"כ כמו
שהוא במחשבה אינה אלא את אחת (היי"ל עצמה) ועפ"י מונח, מה שא"ת י"ד עם המלוי
שלה, י"ד הוא בחי חיצונית התכמה השייכת לבנינה (שהכונה היא כמו חולת לבני
התכמה) משאי"כ את י"ד עצמה בלא המלוי היא בחי עצמות התכמה, שתי בחינות אלו
שבו"י חיצונית התכמה היא דוגמת בחי האור (בחי זי"ם) המתפשט ומתלבש בכלים,
וכחי פנימיות התכמה היא דוגמת בחי האור שלמעלה מעין התלבשות בכלים והתג'ם *

הביטול דבחי פנימיות התכמה אינו בבחי העדף המציאות לגמרי, כי גם התכמה היא
בבחי גו"ן, ורק שהגוף שלה הוא גו"ן עצמי, וכמובן בהמשך שם שהביטול דתכמה
הוא הביטול דאין חולתו איך שפירש"ו אין חולתו הוא מה שא"ד שום מציאות מלבד העצמות
אבל עם העצמות יש מציאות, וביטול זה הוא הביטול דאין (כמו שהוא בבחי גילוי) מה
שאינו מציאות יעצמו מלבד המאור, אבל עם המאור הוא בבחי מציאות. דביטול זה הוא
בבחי אור המתפשט דוקא, משאי"כ שגם עמ"י י"ת לא יש מציאות כלל. שביטול זה הוא בבחי
(שלמעלה מהביטול דאין) והוא שגם עמ"י י"ת לא יש מציאות כלל. שהוא בחי חשך העלם
והוא בחינות כלל בהמאור, ועאכ"כ בבחי ישת חשך סתו"ט. שהוא בחי חשך העלם
שלמעלה בבחי אור (גם בבחי אור הכללי) והוא ההפך שבי"ו הביטול דבחי חכמה דכתיב
לביטול דבחי חכמה, שוביטול דתכמה הוא הביטול דבחי אור, משאי"כ הביטול דכתיב
הוא הביטול דבחי חכמה, דודו מה שכבר הוא מלשון חכ"ל י"ד ע"י"ט שהו"שע שתיקה,
שהביטול דבחי חכמה הוא למעלה גם מהביטול דפנימיות התכמה, והוא מה שאמרו"ט פ"ג
לחכמה שתיקה, שג' תיבות אלו מורות על ג' בחינות הנ"ל. שג' מורה על הביטול
דחיצונית הכתר, דודו מה שסיג בגימטריא תכמה, היינו שלמעלה מהביטול דבחי

י"ד בי"ם השמיע"ט תרס"ז ע"י שער ואיל"ן.

52 ד"ה בי"ם השמיע"ט תרס"ז ע"י שער ואיל"ן.
53 עם דא"ת - ט"ו, ב.
54 סו"ט אחרת לאורא ע"ב.
55 תולדות י"ת, י"ב.
56 אור ל"ד, י.
57 אבות פ"ג מ"ג.

בכדי שירכ"ל לקבל השפע עליו דא"י (שהוא נעלה באין ערו"ן) לא ה"י מספיק הביטול
שד"י אצלו מקודם, והוצרך לצום מאה תעניתא, שצומות הוא ביטול דמציאות האדם,
וכביטול זה אינו מספיק עדין והוצרך להיות גם (לשתתף) מורי הלמוד בבלי (היינו שפעיל
לא רק ביטול מציאותו בכלל כ"י אלא ביטול השגתו הקודמת) שהוא אמיתות הענין דכלי
ריק, אשר הוא ריקן גם מההשגות הראשונות, והוא ג"כ ענין אחרות בת א"י, היא כי בחי
כלי ריקן תנ"ל נמשך מצד התכמה דוקא ולא מבחי בנינה כמבאר באור"ת שם.

והנה עדין הוא גם בההשפעה למעלה, שכבדי לקבל ההשפעה דבחי שלמעלה
מהשתל"ל הוא ע"י הביטול דוקא ונכו שמבאר (כ"ק אדמו"ר מהר"ש"פ) ער"פ"ט, מי
אל כמ"ד נושא עון ועובר על פשע לשראת נחלתו ואר"ל"ט, למי שמשים עצמו
כשרי"ם, דלכאורה אינו מוכן והלא הסליחה נמשכה ממקום גבוה מאד שהוא לשכל
ממקום התענוג ולמה דוקא למי שמשיב עצמו כשרי"ם, ומבאר בזה בהקד"ם מה
שהמקובלים הראשונים שלפני האר"י קראו למדת החסד בשם גדולה והאר"י קרא
למדת החסד בשם סתם והטעם לזה הוא, כי מקובלים הראשונים דברו בענין המדות
דמות, חסד דתהו הוא בבחי גדולה משאי"כ האר"י קראו למדת החסד בשם גדולה והאר"י קרא
קראו זה חסד סתם, חסד זה (חסד דאצילות) נק' גם בשם חסד ונטא, ונטעם לזה חסד
זה נק' בשם חסד ונטא, איז זה שהחסד גופא הוא זוטא שה"י גם השפעה דחסד זה הוא
בריוני מופלג, (וכדאיתא בספר ארחות צדיקים) בנוגע לאברהם אבינו (שה"י מרכבה
לחסד דאצילות) שה"י נרי"ב כממונו בגופו ובנפשיו ומה שנק' בשם חסד זוטא הוא לא

מפני שהחסד עצמו הוא קטן לא"י לפי שהחסד בא בסיבת הקטנות, והיינו שהשפעת החסד
דאצילות הוא מחמת הביטול וכמו אברהם שה"י מרכבה לחסד דאצילות כנ"ל דלהיות
שה"י שפל בעיני עצמו וכמ"ש"ט ואנכי עפר ואפר, ולכן ה"י משפיע כל הטוב והחסד
לזולתו, ע"ד"י הוא גם ענין קטנותי מכל החסידים שאמר (עקב) כב"ש באגו"ט"ט, והנה
הגם שהחסד דאצילות נק' חסד סתם או חסד ונטא, והתואר צולת קאי על החסד שלמעלה
מהשתל"ל אעפ"כ מברא"י חסד סתם, ולזה"ה והגדולה והגבורה וגו' שקאי על
המדות דאצילות, ומבאר בזה דלהיות שחסד זוטא בא מחמת בחי הקטנות, שמקטין
ומשפיל את עצמו עד שאינו נחשב לכלום, לכן מטעם זה גופא הוא כלי לקבל השפעת
בחי החסד שלמעלה מהשתל, הנק' גדולה, ואדו"ב, הגילוי דבחי הגדולה הוא דוקא
בבחי חסד זוטא, ותו"ק א"ל כמ"ד גו' לשא"י"ת נחלתו למי שמשים עצמו כשרי"ם,

144 ד"ה שיר השרים תרפ"ח (סו"ט) תרפ"ז ע"י חסד ואיל"ן.
145 מרכבה ג' ת"י.
146 רי"ה י"א.
147 שער י"ז.
148 וירא י"ת, כו.
149 וישלח ל"ב, א.
150 ס' ט"ב.
151 דהיא כ"ט, א.

וואו ששרים רבים ונכבדים משתחוים לאיש אחד, תפיל עליו אימה ופחדן ויראה פנימת ויא שמכיר את פנימיותו וחשיבותו ומחמת זה הוא ירא ומתבייש מפניו ויראה זו נקי יראה בושות וכן בחיות אלן שביראה הן נגד חכמה עלאה וחכמה תתאה, דכחכמה תתאה שדא בחי' שם היראה היא מחמת גזלות, וכחכמה עלאה (היינו) בחינת חכמה היראה היא מחמת פנימיות, ונתנה בדי לריות ירא פושט צדיק להבי' ולהשיג את אלקותו ית, וזה איא אל א"י צמצום שמצמצם את עצמו כביכול שיכולים להשיגו, וזה הצמצום בא עיי' שיקטין האדם את עצמו כי כולם הפאסי' וחוץ מייש גבי איי עיני היא ביה צנין לשון רבים, שבאיי"ש ב' עיינין, יראה הדיעונית ויראה הפנימית, דעם היתם שארן היא בחי' מלכות חיות, מיי' מצד המעלה דארץ יש יותר תפילות כסאכר האמצעי, כי השמש שמכה ובוזגמת מה שבארץ הסמוך לארץ יש יותר תפילות כסאכר האמצעי, כי השמש שמכה על הארץ, תחודת ממנו האדה למעלה עד שליש החלל, וזהו אשר אשר עיני היא ביה ארץ הוא איי, ויש בו ב' עיינין וחכמה עלאה וחכמה תתאה, מלרשות השנה ועד אחרית שנה ראשית הוא חייץ ורשית חסר כתיב, כי חייץ המתגלות בחיות (ארץ) אין בה אלק המורה עליהן, (עיי' תוכן החורה של הרמ"א) ועפיי' ייבן מה שאמרנו כל רב מנבל וכל רבי מאיי [שבאיי] הוא רב בחיות יי' המורה על חכמתו, ונתנם שאיי היא בחי' מלכות חיות ויראת, מיי' מכוון שביראה התחתונה יש גם התמלגות יראה עליונה, לכן באיי הוא רבי ביידי, מיי' ג"כ מה שהיידי המתוסף כרבי (מאיי) הוא בחי' פנימיות החכמה ככיל, כי בחי' יראה וזהו ג"כ מה שהיידי המתוסף כרבי (מאיי) הוא בחי' פנימיות חייץ, ולכן הי' כרבי (שמאיי) בחי' כישת הבאה מהכרת הפנימיות, היא בחי' פנימיות חייץ, ולכן הי' כרבי (שמאיי) בחי' פנימיות החכמה, ועד לכוני נביע מאי, ככיל מהפעשט.

ח) וודו' מייש כיק מייץ אדמוי' בהמאמר, בענין הוויי' שבאחורי היד, שאות יידי מורה על בביטול ואעוירת גרמה, היינו מלכות דאצילות לית לה מגרמה כלום שההיטול דכחי' מלכות הוא ולא רק היטול דאצירת גרמה, כיא בחי' הפיטול דצית לה בטול הכי עליון וממשיך בהמאמר, שיטול זה צייל בכל ג' הקיץ דחורה עבודה וגמי' מביטול הכי עליון, שהיא תכלית הפיטול, וביי' שלדוקא במלכות, בחי' חיות, נגמלה בחי' מביטול הכי עליון, וממשיך בהמאמר, שיטול סתם (השלילה דגס) הרותן) צייל, כביטול (שבלימוד החורה אינו מספיק ביטול סתם (השלילה דגס) הרותן) צייל, כביטול (שהוא בהיטול בהמצאות לגמי' וכן בקו העבודה (תפלה) צייל הפיטול דעני ואכיוון אני שהוא בחי' הפיטול דכחי' מלכות) וכן בקו הגמי' (קיום המצות) מלאו בהמשל דהגברות משא כבדה (שהוא משל על ענין דקיום המצות, ככיל) שבכדי להגבי' משא כבידה ביותר (איון מספיק שיצמצם עצמו קצת, כייא) צריך לצמצם את עצמו ביותר (ככל ג' קויז תייל) הוא נעשה ככל דיקו ומחזיק) שמקבל את כל הגילויים והכחות שנותנים מלמעלה, ענין זה הוא עיי' הפיטול דכיל ריקן, שמהפך את השטות דלעיי' לשטות מקשר ושקר העולם שבתפך לקריו המשיכו, שמהפך את הכחות שנותנים דקדושה, דכל זה הוא עיי' הפיטול דכיל ריקן, שמהפך את הכחות שנותנים מלמעלה, שיכול לנצח את מלחמת היצר, וכמבואר בהמאמר, שבשביל נצוח המלחמה מבזבזים את האוצרות והכסוים מדור דור (מה שאצור בעצמו וגם מה שאצור אחריו)

חכמה ממש ורק גימטריא (והעלים דחכמה) לכדי, חכמה היא הפיטול דכחי' חכמה מצעי. והשתקה היא הפיטול דכחי', וככיל שכתר הוא מלשון כתר, לי וציר שהיי' שתוקה.

ז) ויש לקשר זה עם מאמר החי' קוניטנס, כל רב מנבל כל רבי מאיי, ומכאן בשער מאמרי רש"י, שבצאתו יתבודד לחוץ, אל חוצה לארץ (ככל) אינו יוצא מבחי' והיותו אלא שבא בבחי' שלשה המילויים של סיג מייש, ויישש הגו' רוכב על עיני דאלפיי' בודעלן, והנה עיי' קייל בגימטריא רייב, ולכן כל רייב הוא מכלל של מיה ישראל, אז נקרא רייב, לפי ששם מתחברים עם העשרה אותיות של ההגויל עם המילוי שלום שהוא עיי' קייל, והיי' הכל בגימטריא רייב (עיי' ומוסיף הפעשט) כפירוש * המאמר כל רב מנבל וכל רבי מאיי, שרי'ב קאי על רייב (הוא רישית חכמה) כרבי הוא בחי' ביון, ואת י' המתוסף ברי' הוא הניבי' מאי' וייש' שבווי' הי' המתוסף כרבי לפי ביאר הכעשט, הוא למעלה מבחי' יוד הגויל לפי הביאר שבשער מאמרי רש"י, כי לפי הביאר שבשער מאמרי רש"י היידי היא העשר אותיות שהיא יידי עם המילוי, ורק שהיא נעלה יותר מבחי' המילוי שבגימטריא עיי' קייל, משאכ' לפי ביאר הכעשט הוא היידי עצמו שלמעלה מבחי' מילוי.

וביאר השייכות דכחי' יידי לאיי (מה שבאיי דוקא הוא רבי בייש) ייבן בהקדום תורת הרב המדעי' ע"ה עיי' ארץ אשר היא גו' תמיד עיני היא גו', דכספר החרו' הקשה כתיב, עין ה' אל יראיו לשון יחיד וכו', עיי' די' אל צדיקים לשון רבים, ולפי פשוטו מיי' כי הנה חכמים נקראו, עיני העדה, וכתב' חכמת בחוץ חרונה כי חכמת חכמה עלאה וחכמה תתאה, והנה יש יראא פנימית ויראה חיצונית, יראה חיצונית היא היראה שמתנה גדול, היינו שאינו מבי' פנימיותו ורק שיראה את גדלו ומחמת זה הוא ירא וצדי' המבואר בתנאי', שגם כשלא ראה את המלך מעולם ואינו מבי'ו כלל ורק ירא

- ז עיי' (דשם הוי') בגימטרי' עשר - כל עשר אותיות השם (במילוי) - ויש חשבון עי' משיי' בשערוהיא ספי' - ועיי' כלל ופרט וכלל.
- 58) הקדמות פ' החינוכים בתי' - הובא בבי' (ראה בהוספה עיי' בהערה בסוה"מ חשיב' ע' 121)
- 59) בחולות, ביאר מאמר החינוכים.
- 60) ישעי' ית' א.
- 61) כתר שם סוה"מ עיי' נג, ב' ואילן.
- 62) אר' חדרה פ' עיי' נג, ב' ואילן.
- 63) עקב יא' יב.
- 64) ראה וחי' קל' א.
- 65) תהלים לג, ח.
- 66) שם לג, טו.
- 67) שלח טו, כד.
- 68) משלי א, ב.
- 69) ראת וחי' קמא ב, כו, ב' ועי'.
- 70) פמ"ב בחנה.

באתי לגני אחותי כלהג, ומביא בימי אדמו"ר בעל ההלילה [במאמר שניתן על ידי ליום ההסתלקות הילולא שלו (י"ד שבט תשי"ז)] את מאמר המדעי, לגני לגנוגי למקום שהי עיקרי בחוליה, כי לפני החטא הייתה עיקר שכינה בתחנתים, ואח"כ הגה עיי החטאים במשך שבועה דורות סלקוק את השכינה מלמלמ"ע עד לרקיע ה"ז. ואח"כ עמדו שבועה צדיקים (שבועה דורות) שהרדידה לארץ. החל מאברהם שארץ ה"ז אברהם, שהורידה מרקיע ה"ז לר' עד שבא משה שהוא השביעי וכל השביעי תביבין, והורידה מרקיע הא' למטה בארץ. ולכן ה"ז ענינו של משה (שבטוהו, וקיים את הענין דא' עשו לי מקדש ושכנה שבו ה"ז) נמשך הגילוי בכל העולם בליל (וכמו שה"ז במקדש הא' שהשראת השכינה שבו ה"ז) נמשך הגילוי בכל העולם בליל (וכמו שה"ז במקדש שלמה שה"ז לו חלונת שקופים אטומים), שזה שייד למשה דקא כי הוא הוריד את השכינה למטה בארץ, והמשכת השכינה בכל העולם במעשה בפועל הוא עיי המקדש כניל. ובפסוק זה ועשו לי מקדש ושכנה בתוכם וכלל ג"כ הענין דהמשכת אלקות בישראל, וכחז"ל, בתוכם לא נאמר אלא בתוכם, כמ"ד גילוי אלקות בכל העולם בליל, ישראל הוא גם כן המקדש כפשוטו) שעל דם נמשך גילוי אלקות בכל העולם בליל, וכמו שאומרים בנוסח הברכה אלקות מלך העולם, דעיי שהוא אלקות (אלוקי ישראל) עיי נה"י מלך העולם.

כ) ודנה, מכנה"ל מוכן דענינו של המשכן הוא ענין כללי שבו נא בגילוי אופו העבודה שעל ידה ממשככים עיקר שכינה בתחנתים, כמו שה"ז בחוליה, והוא דכתיב: ועשית קרשים למשכן עצי שטים עומדים, היינו דהמשכן נבנה מעצי שטים. דענין השטים הוא מל' שטות, שעיי דקא ממשככים עיקר שכינה כ"י. כי מכיון שהמשכת השכינה היא לאחור סולקה עיי שבעה הדורות שאצלם ה"ז זה עיי שטות דלעיון דאין

1) מאמר זה מיוחד בעיקרו על פרק השישי מ"ה באני לגני השי"ת (סדרם השי"ת ע' 119 ואילך).
2) שה"ז ה' א.
3) שהשי"ר עדי"ם.
4) יחזקאל לג, כד.
5) ויק' פכ"ט, י"א.
6) חרמיה כ"ה, ח.
7) עירובין ג, א.
8) מלבי"ם א, ד, וראה מנחות פ"ג, ב ובפירוש"י שם.
9) ר"מ שער הארבה פ"ד, שלח' שער הארבות את ל' ועד.
10) חרומה כ, כט.

ומסורים אותם עיי פקדי החז"ל, בשביל אנשי החיל שהם דקא (אנשי החיל) מביאים את הנצחון בפועל, הצבאות ה"ז, בכל ג' הפירושים שבה, כמבואר בהמאמר⁷². והנה התואר צבאות ה"ז לישראל, התחיל מוכן ציי"מ, וכמ"ש בעצם היום הזה יצאו כל צבאות ה"ז מארץ מצרים, (ומזה מוכן גם כן מוכן לגאולה העתידה) שהיה בדוגמת הגאולה דיציי"מ, וכמ"ש כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות, שעיי ה"ז הגילוי דגאולה העתידה / שאי יהי נפלאות אפילו לגבי העינים שהיו ביציי"מ, ולאח"י יהי הקיצ ורננו שרכני עפ"י⁷³ והוא בתוכם.

72) שם פ"ב.
73) בא ב, מא.
74) מנחה ג, טו.
75) ישעי' כ"ג, י"ג.